

DE LA PUBLICACIÓ A L'ACREDITACIÓ: INDICIS DE QUALITAT DE LES REVISTES DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Sara Rovira-Esteva, Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental, CERAO, Universitat Autònoma de Barcelona, 93 581 20 08, Sara.Rovira@uab.cat, <http://pagines.uab.cat/sara_rovira/>.

Raúl Coré, Biblioteca d'Humanitats, Universitat Autònoma de Barcelona, 93 581 20 59, Raul.Core@uab.cat.

Ana Lopo, Biblioteca d'Humanitats, Universitat Autònoma de Barcelona, 93 581 21 84, Anna.Lopo@uab.cat.

Montserrat Varona, Biblioteca d'Humanitats, Universitat Autònoma de Barcelona, 93 581 12 88, Montserrat.Varona@uab.cat.

Resum:

A partir d'una selecció de títols elaborada pel Departament de Traducció i Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental, la Biblioteca d'Humanitats de la UAB va cercar els indicadors bibliomètrics en 29 recursos diferents per tal d'oferir una eina útil amb dades objectives sobre la qualitat i l'impacte de les publicacions acadèmiques fàcilment consultable i, a partir d'aquí, es van crear els portals RETI i REAO. Actualment, el professorat pot accedir a un munt d'informació relacionada amb les revistes del seu àmbit des d'aquests portals: des de les seves polítiques d'accés obert, passant per les directrius per als autors, fins a tota la llista de recursos bibliomètrics en què apareixen, que poden donar una idea de la importància relativa de cada revista dins de la seva àrea. Per aquests motius, han esdevingut una eina de gran ajuda per als investigadors en els processos acreditatius de les diferents entitats (ANECA, CNEAI i AQU).

Resumen:

A partir de una selección de títulos elaborada por el Departament de Traducció i Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental, la Biblioteca d'Humanitats de la UAB buscó los indicadores bibliométricos en 29 recursos diferentes para ofrecer una herramienta útil con datos objetivos sobre la calidad y el impacto de las publicaciones académicas fácilmente consultable y, a partir de aquí, se crearon los portales RETI y REAO. Actualmente, el profesorado puede acceder a una gran cantidad de información relacionada con las revistas de su ámbito desde estos portales: desde sus políticas de acceso abierto, pasando por las directrices para los autores, hasta toda la lista de recursos bibliométricos en los que aparecen, que pueden dar una idea de la importancia relativa de cada revista dentro de su área. Por todo ello, son una

herramienta de gran ayuda para los investigadores en los procesos acreditativos de las diferentes entidades (ANECA, AQU y CNEAI).

Paraules clau: acreditació, índex d'impacte, accés obert, autoarxiu, bibliometria, revista, Traducció i Interpretació, Estudis de l'Àsia Oriental, RETI, REAO

Palabras clave: acreditación, índice de impacto, acceso abierto, autoarchivo, bibliometría, revista, Traducción e Interpretación, Estudios de Asia Oriental, RETI, REAO

1. Introducció

En els darrers 20 anys la majoria de països europeus han creat sistemes d'avaluació de la qualitat de la recerca universitària. En el nostre context més immediat, el 1989 el govern central va crear la CNEAI (Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad Investigadora) per avaluar la recerca del professorat (el que es coneix com a sexennis o trams de recerca) i l'ANECA (Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación) que, des del 2002, compta amb dos programes específics per acreditar els candidats a professor universitari contractat o funcionari. El Govern de la Generalitat de Catalunya, al seu torn, va crear l'AQU (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya) el 1996. Aquesta agència va iniciar l'avaluació del professorat universitari prèvia a la contractació l'any 2003, mentre que l'avaluació de mèrits investigadors no es va posar en marxa fins l'any 2006.

Així doncs, el professorat que va començar la carrera acadèmica fa una dècada es va trobar amb un canvi sobtat de paradigma al qual es va haver d'adaptar sobre la marxa, sense cap mena de preparació ni coneixement dels requisits exigits per entrar-hi. El canvi més rellevant va ser que a partir d'aquell moment s'esperava dels professors que publiquessin els resultats de la seva recerca eminentment en forma d'articles a revistes indexades.

Tots aquests canvis es van imposar des de la classe política, aplicant models forans i provinents d'altres disciplines, la qual cosa va agafar desprevingudes totes les parts implicades. Per això, els primers anys d'implantació d'aquest nou sistema es van caracteritzar per la desorientació i la perplexitat de les persones directament afectades, concretament del personal docent i investigador (PDI) dels àmbits de les Humanitats i les Ciències Socials, perquè no disposaven de models previs ni del suport necessari del personal d'administració i serveis de les seves universitats.

La dificultat per entendre les noves regles del joc no només va provenir dels termes que empraven les agències avaluadores, com ara factor d'impacte, índex de revistes, quartils, cites al WoK, etc., que fins aleshores havien estat aliens a les Humanitats i les Ciències Socials, sinó també perquè el professorat va haver de fer

front a diferents tipus d'avaluacions amb criteris no sempre homogenis. Per exemple, l'AQU té criteris diferents (si més no en la formulació) per a l'avaluació dels mèrits de recerca, d'una banda, i del conjunt del currículum d'un aspirant a ser contractat pel sistema universitari català, de l'altra. Al seu torn, l'ANECA també té disparitat de criteris per a les figures de professor contractat o de carrera funcional, mentre que la CNEAI publica les seves pròpies directrius a l'hora de valorar els mèrits investigadors del professorat funcional (titulars i catedràtics).

Quan un professor es vol acreditar i es llegeix els barems d'avaluació, es troba amb referències a un bon nombre de bases de dades i índexs de naturalesa diferent (de caràcter informatiu i més exhaustius, de selectius o, fins i tot, amb un rànquing o categorització de les revistes indexades). A més a més, tots aquestes recursos estan dispersos, el què s'hi pot trobar i com consultar-los varia d'un a l'altre, no sempre són intuïtius (perquè sovint van adreçats a un usuari especialitzat en biblioteconomia o documentació) i, per si no fos suficient, no tots són de lliure accés, és a dir, en alguns casos és impossible consultar-los si la teva universitat no hi està subscripta.

A les dificultats ja esmentades, al llarg dels anys se n'hi han afegit d'altres, com ara que han anat apareixent noves bases de dades per compensar els diferents biaixos de les existents (*Scopus*, *ERIH Plus*, *CARHUS+*, entre d'altres), també que ha canviat la naturalesa i el contingut d'algunes d'aquestes bases de dades (per exemple, *ERIH Plus* i *CARHUS+*), que cada any hi ha altes i baixes, que en alguns casos no han estat pensades com a eines bibliomètriques, però s'usen com a tals (*ERIH Plus*), i que s'han anat inventant noves formes de mesura de la qualitat investigadora que s'han afegit a les existents (índex h, SJR, Eigenfactor, índex d'immediatesa d'ús, etc.).

Finalment, pel que fa a les dues àrees de coneixement que ens ocupen, cal tenir en compte dos factors més. D'una banda, el fet que quan va començar tot aquest procés no existia cap base de dades específica de Traducció i Interpretació, per la qual cosa les revistes de l'àrea quedaven diluïdes (si no ocultes) en àmbits més grans, com ara les humanitats o la lingüística. De l'altra, i com a conseqüència d'això, fins i tot els títols privilegiats que han aconseguit entrar a les llistes del JCR (Journal Citation Reports), han tingut uns índexs d'impacte baixos perquè és una àrea amb una massa crítica relativament reduïda. Quant als Estudis de l'Àsia Oriental, com que són el que s'anomena estudis d'àrea, el problema principal és el caràcter transversal. És a dir, potencialment no té el mateix volum de lectors una revista d'economia de la Xina que una de traducció del xinès i, per tant, els índexs d'impacte no són comparables.

En definitiva, incentivats per la manca d'informació i d'eines, afegit a les dificultats paleses per acreditar-se, l'any 2009 professorat del Departament de Traducció i Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental de la UAB va començar a sistematitzar la

informació que anava recopilant sobre el tema. Primer de manera autodidacta i, després, amb l'ajuda de companys de la Biblioteca d'Humanitats, es va elaborar un document de preguntes més freqüents que incloïa un annex amb una llista per a cadascuna de les àrees de coneixement amb informació sobre els índexs en què apareixien. Aquell primer document pretenia ser una guia útil per resoldre els dubtes més freqüents relacionats amb l'acreditació i també estalviar temps als investigadors a l'hora de buscar informació sobre la qualitat relativa de les revistes de la seva disciplina, tant per poder decidir on publicar d'acord amb la valoració externa de la revista, com per poder oferir informació objectiva als avaluadors sobre la seva qualitat.

Amb el temps, no només es va anar ampliant la llista de revistes d'aquell annex, sinó també el nombre d'índexs i bases de dades que els tècnics de la Biblioteca consultaven per aportar informació sobre la qualitat de les revistes. Finalment, la tasca d'actualització anual d'aquell document va agafar tal magnitud que es va considerar que calia gestionar tota aquella informació amb unes eines més sofisticades i, alhora, dotar el projecte d'una major entitat i projecció exterior. D'aquí va sorgir la idea de crear els portals batejats amb el noms de RETI (per a les revistes de Traducció i d'Interpretació) i REAO (per a les revistes dels Estudis de l'Àsia Oriental),¹ les dues àrees de coneixement adscrites al Departament de la UAB del qual va partir la iniciativa. La posada en marxa dels portals sens dubte va significar un salt qualitatiu del projecte.

Les bases de dades més ben valorades per les diferents agències d'avaluació en l'àmbit de les Humanitats i les Ciències Socials són l'AHCI (Arts and Humanities Citation Index) i el SSCI (Social Sciences Citation Index) de Thomson Reuters. Ara bé, hi ha molts estudis que posen de manifest que aquestes bases de dades tenen molts biaixos (lingüístics, geogràfics, temàtics, etc.), de manera que hi ha disciplines millor cobertes que d'altres. De fet, àmbits relativament nous i minoritaris —com són els dos que ens ocupen— hi estan infrarepresentats. D'acord amb Rovira-Esteva i Orero (2011, p. 236), el 2011 només hi havia 9 revistes de Traducció i Interpretació a les bases de dades del WoK. Tot i que al cap dels anys aquesta xifra havia augmentat, només recollia un 10 % del total de revistes actives de l'àmbit (Franco Aixelá i Rovira-Esteva 2015, p. 3). L'any 2015, dels 126 títols actius específics de traducció que actualment hi ha a RETI, només 15 (12 %) apareixen a les bases de dades del WoS: a l'AHCI trobem 15 títols, al SSCI, 11 i al JCR, 11 (exactament els mateixos títols que apareixen al SSCI). Aquest és el motiu principal de la necessitat de recórrer a altres bases de dades de

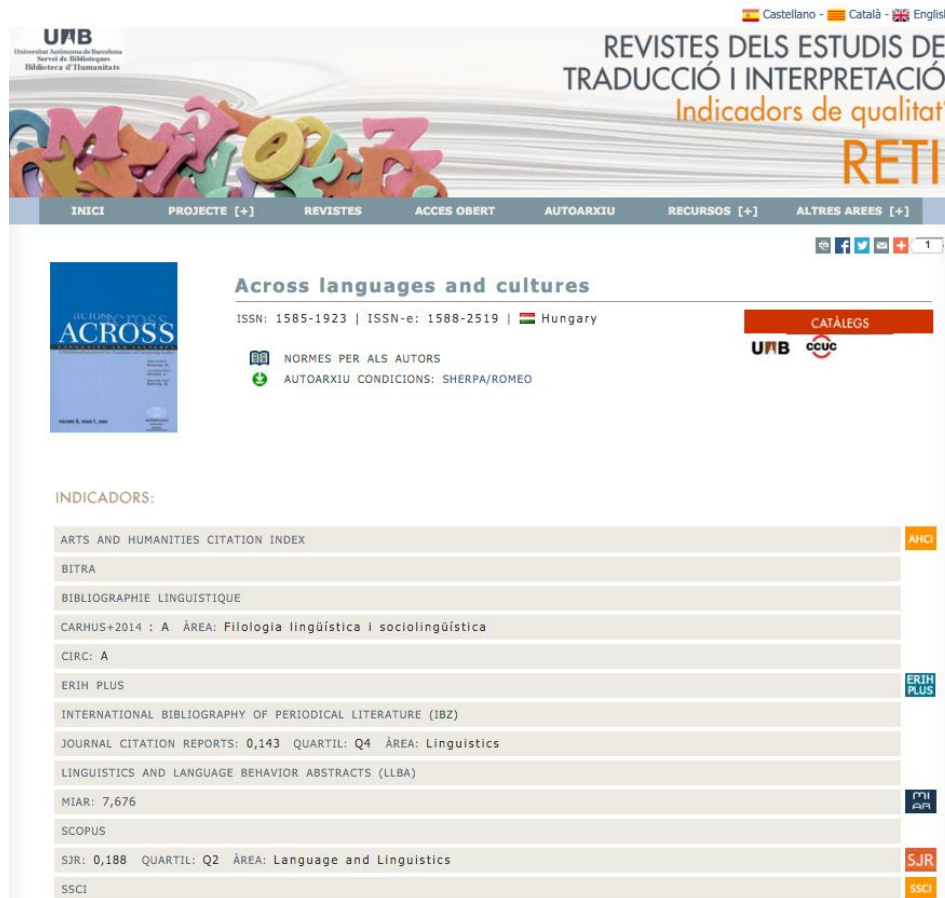
¹ Biblioteca d'Humanitats; Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental. RETI (Revistes dels Estudis de Traducció i Interpretació) [en línia]. 2013. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: <www.uab.cat/biblioteques/reti> i Biblioteca d'Humanitats; Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental. REAO (Revistes dels Estudis de l'Àsia Oriental) [en línia]. 2013. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: <www.uab.cat/biblioteques/reao>.

prestigi internacional per trobar indexades les revistes d'aquests àmbits. En aquest sentit, RETI i REAO constitueixen unes eines bibliomètriques especialitzades en aquestes dues àrees de coneixement que poden ser de gran ajuda tant a investigadors com a avaluadors.

2. Els portals RETI i REAO

El punt de partida d'aquests portals va ser una selecció de més de 350 títols elaborada per la coordinadora de recerca del Departament de Traducció i Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental. Personal de la Biblioteca d'Humanitats es va encarregar de cercar els indicadors bibliomètrics de cadascun dels títols en un total de 29 recursos, la majoria dels quals s'esmentaven explícitament a les directrius per a l'acreditació de les diferents entitats avaluadores (AHCI, SSCI, JCR, Bibliographie Linguistique [BL] i FRANCIS, entre d'altres) i la resta van ser afegits per compensar-ne els biaixos o perquè es van considerar recursos alternatius que aportaven informació bibliomètrica valuosa, per exemple, el *Google Scholar Metrics* o la Bibliografia de Traducció i Interpretació (BITRA).

Cada revista compta amb una fitxa on consta a quines bases de dades i llistes bibliomètriques apareix referenciada, i els seus indicadors de qualitat, si escau (vegeu la figura 1). Sempre que el recurs ho permet, s'enllaça directament a la font original per tal que l'investigador pugui contrastar la informació. A més d'aquestes dades, s'hi troben informacions addicionals, com ara enllaços a diferents catàlegs bibliogràfics (catàleg de les biblioteques de la UAB, Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya [CCUC] i Dialnet), les normes de presentació dels manuscrits, i les polítiques d'autoarxiu o *copyright* de les editorials, sempre que aquestes dades estiguin disponibles. D'aquesta manera, els portals constitueixen un catàleg especialitzat de revistes de Traducció i Interpretació (TI) i Estudis de l'Àsia Oriental (EAO), així com una via d'entrada al contingut del text complet de les publicacions que són d'accés obert.



UMB Universitat Autònoma de Barcelona
 Servei de Biblioteques
 Biblioteca d'Humanitats

REVISTES DELS ESTUDIS DE
 TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ
 Indicadors de qualitat*
RETI

Castellano - Català - English

INICI PROJECTE [+] REVISTES ACCES OBERT AUTOARXIU RECURSOS [+] ALTRES AREES [+]

Across languages and cultures
 ISSN: 1585-1923 | ISSN-e: 1588-2519 | Hungary

CATÀLEGS
 UMB ccuc

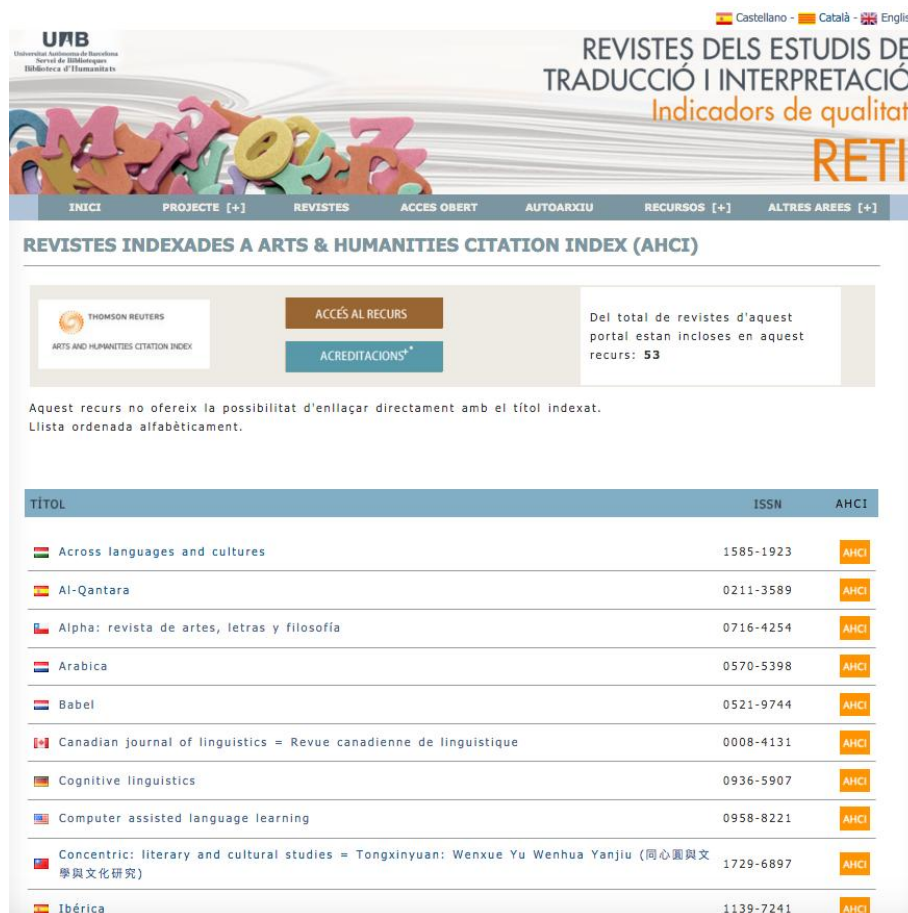
NORMES PER ALS AUTORS
 AUTOARXIU CONDICIONS: SHERPA/ROMEO

INDICADORS:

ARTS AND HUMANITIES CITATION INDEX	AHCI
BITRA	
BIBLIOGRAPHIE LINGUISTIQUE	
CARHUS+2014 : A ÀREA: Filologia lingüística i sociolingüística	
CIRC: A	
ERIH PLUS	ERIH PLUS
INTERNATIONAL BIBLIOGRAPHY OF PERIODICAL LITERATURE (IBZ)	
JOURNAL CITATION REPORTS: 0,143 QUARTIL: Q4 ÀREA: Linguistics	
LINGUISTICS AND LANGUAGE BEHAVIOR ABSTRACTS (LLBA)	
MIAR: 7,676	MIAR
SCOPUS	
SJR: 0,188 QUARTIL: Q2 ÀREA: Language and Linguistics	SJR
SSCI	SSCI

Fig. 1. Exemple de fitxa d'una revista de traducció

Paral·lelament, cada índex o base de dades disposa de pàgina pròpia on trobem els títols de les revistes de TI i d'EAO que hi apareixen, així com l'indicador associat, si n'hi ha, i l'enllaç a la pàgina del recurs amb les dades que ens proporciona d'aquesta revista (vegeu la figura 2).



Castellano · Català · English

REVISTES DELS ESTUDIS DE
TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ
Indicadors de qualitat*
RETI

INICI PROJECTE [+] REVISTES ACCÉS OBERT AUTOARXIU RECURSOS [+] ALTRES ÀREES [+]

REVISTES INDEXADES A ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX (AHCI)

THOMSON REUTERS
ARTS AND HUMANITIES CITATION INDEX

ACCÉS AL RECURS
ACREDITACIONS*

Del total de revistes d'aquest portal estan incloses en aquest recurs: **53**

Aquest recurs no ofereix la possibilitat d'enllaçar directament amb el títol indexat.
Llista ordenada alfabèticament.











TÍTOL	ISSN	AHCI
 Across languages and cultures	1585-1923	AHCI
 Al-Qantara	0211-3589	AHCI
 Alpha: revista de artes, letras y filosofía	0716-4254	AHCI
 Arabica	0570-5398	AHCI
 Babel	0521-9744	AHCI
 Canadian journal of linguistics = Revue canadienne de linguistique	0008-4131	AHCI
 Cognitive linguistics	0936-5907	AHCI
 Computer assisted language learning	0958-8221	AHCI
 Concentric: literary and cultural studies = Tongxinyuan: Wenxue Yu Wenhua Yanjiu (同心圓與文學與文化研究)	1729-6897	AHCI
 Ibérica	1139-7241	AHCI

Fig. 2. Exemple de revistes recollides a RETI indexades a l'AHCI

Les pàgines dels recursos (índexs i bases de dades) enllacen també amb el portal de Suport a l'Acreditació i Avaluació de la Recerca (SAAR)² del Servei de Biblioteques de la UAB, web que pretén posar a l'abast del PDI totes les informacions que necessiten per a la preparació de la documentació per a les acreditacions. D'aquesta manera, podem consultar la llista completa de revistes que formen part d'una base de dades o recurs i conèixer la valoració que cada entitat en fa en funció de l'àrea de coneixement. També hi ha enllaços tant per accedir directament als diferents recursos com per proposar la incorporació d'un nou títol als administradors, sempre que aquesta opció estigui prevista.

Es fa una revisió anual de les dades i un seguiment dels títols per deixar constància dels que s'han deixat de publicar i donar d'alta noves revistes, per tal que la informació que s'ofereix sigui al més precisa i actualitzada possible. Dels 400 títols que hi havia en el moment de fer públics els portals, s'ha passat als

² Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona. SAAR (Suport a l'acreditació i avaluació de la recerca) [en línia]. 2012. [Consulta: 3/12/]. Disponible a: <www.uab.cat/biblioteques/acreditacio>.

gairebé 600 actuals. Aquesta xifra s'incrementa si es tenen en compte les referències de les variants de títols, que també hem considerat i incorporat.

La pàgina es va fer inicialment en català i, posteriorment, se li van afegir les versions en castellà i anglès. Es va prendre aquesta decisió atès que les revistes i els recursos provenen de diferents països i que no existeix cap producte similar enlloc. Malgrat que originalment la tria d'aquests recursos es va fer d'acord amb les entitats avaluadores d'àmbit nacional, el producte resultant té una projecció clarament internacional com, de fet, ho confirmen les estadístiques d'accessos des de fora de Catalunya i d'Espanya. La figura 3 il·lustra que les consultes procedeixen de 122 països diferents: la gran majoria del nostre país (47,32 %), seguides per les dels Estats Units d'Amèrica (11,88 %), la Xina (2,32 %) i el Regne Unit (2,13 %). El Japó, un dels països vinculats als EAO, es troba en vuitena posició, amb un total de 203 visites (1,47 %). Quant a l'idioma dels navegadors mitjançant els quals es fan les consultes, en primer lloc trobem el castellà (32,39 %), seguit del català (15,23 %) i, en tercer lloc, l'anglès americà (11,49 %).

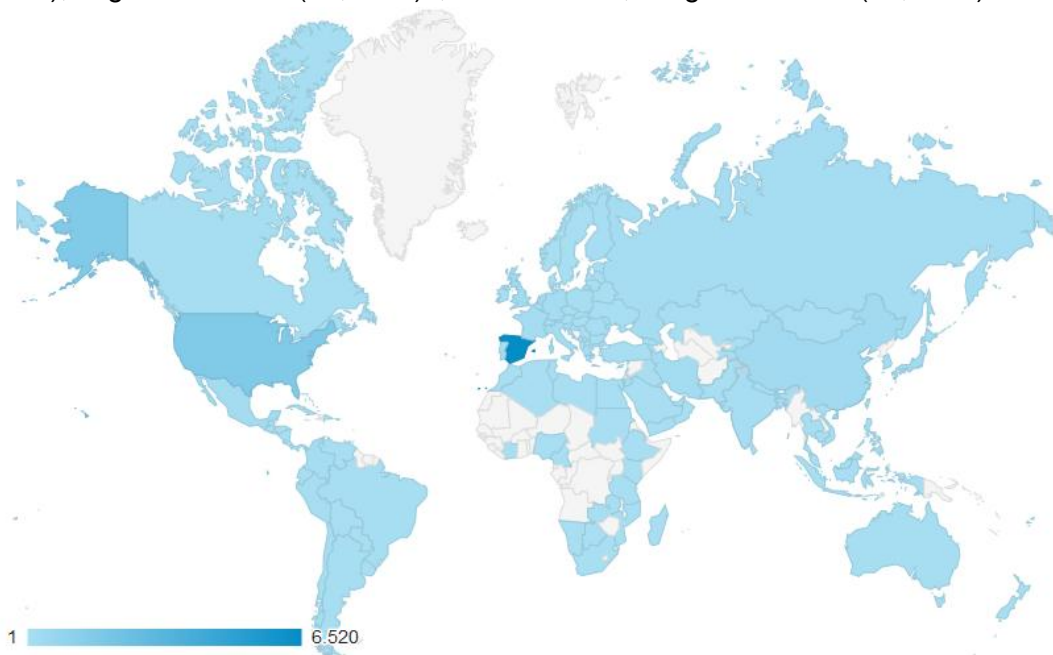


Fig. 3. Accessos als portals RETI i REAO d'acord amb la ubicació geogràfica

La pàgina més visitada és la que ens proporciona la llista dels títols que conté el portal amb les diferents opcions de cerca (ISSN, títol o país) en les tres versions disponibles (catalana, castellana i anglesa), i és, alhora, la més visitada en ambdós portals. En el cas de RETI, les tres llengües tenen un número de consultes molt similar. La versió catalana ha estat visitada 3.980 vegades (5,61 %), la castellana 3.892 (5,49 %) i l'anglesa 2.454 (3,46 %). Amb REAO el comportament dels usuaris és diferent. Les xifres de consultes són molt disperses en funció de l'idioma i veiem que la versió més consultada és la catalana amb 1.286 visites (1,81 %), seguida de la castellana amb 655 (0,92 %) i l'anglesa amb 199 (0,28 %). Després

de la pàgina de cerca, la pàgina més consultada és la de l'accés obert. En aquest cas, la versió més consultada de RETI és la castellana amb 370 visites, seguida de la catalana amb 360 i l'anglesa amb 215.

La gran majoria d'índexs de qualitat i bases de dades existents no permeten la consulta per aquestes dues àrees de coneixement (TI i EAO). En aquest sentit, aquests dos portals omplen un buit i s'han convertit en una eina de consulta molt útil, no només per als investigadors a l'hora de publicar i acreditar-se, sinó també per als avaluadors, ja que disposen d'un recurs on les dades són fiables, perquè vénen avalades per professionals de la biblioteconomia sense vinculació amb cap revista ni índex, i estan agregades, la qual cosa els permet estalviar temps. Per tot això, des del llançament, les pàgines han tingut molt bona acollida.

En una enquesta en línia feta entre el personal investigador del Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental el novembre de 2015, es va posar de manifest que el 88 % de les persones que la van respondre coneixien l'existència dels portals, de les quals un 53 % els consultava almenys 1 cop al mes i un 40 %, almenys un cop l'any. Un 67 % de les persones que els usen, solen accedir directament a la llista de revistes, mentre que un 33 % hi entra pels recursos (índexs i bases de dades). El 86,6 % dels usuaris manifesten trobar gairebé sempre la revista que busquen, mentre que el 13,3 % afirma trobar-les només a vegades.

Pel que fa als motius que incentiven la cerca als portals, un 33,3 % del professorat ho fa per escollir la millor revista on publicar, un altre 20 %, per trobar informació sobre índexs de cara a l'acreditació o l'avaluació d'un tram de recerca, el 33,3 % hi accedeix per ambdós motius, i el 13,3 % restant ho fa per altres raons. Preguntats sobre si tenien en compte el fet que una revista fos d'accés obert a l'hora d'escollir-la, un 33,3 % van afirmar que sí, un 40 % van manifestar que era un dels elements que valoraven, però que no era el factor decisiu, mentre que el 26,6 % ho va negar.

La valoració mitjana de la qualitat global dels portals per part de les persones que els utilitzaven va ser de 9,6 sobre 10, mentre que la valoració mitjana de la utilitat dels portals per a la carrera acadèmica va ser valorat amb 9,5 sobre 10. Finalment, a la pregunta sobre què trobaven a faltar o què millorarien dels portals, només una persona va suggerir que les dades es poguessin consultar per anys, ja que actualment les dades es presenten actualitzades a l'any en curs. El comentari té sentit en el marc dels requisits per acreditar-se, ja que actualment es demana l'impacte de les revistes en l'any en què l'investigador hi ha publicat.

3. Millores en curs

Com s'ha vist per la retroacció rebuda, els usuaris enquestats dels dos portals es mostren molt agraïts i satisfets amb el servei ofert i, en general, no fan

suggeriments de millora. Això no obstant, fruit d'aquesta bona acollida tant per part dels professors com de diferents editorials, s'ha procurat anar ampliant i esmenant el contingut a partir de l'experiència pròpia i d'alguns pocs suggeriments que han anat arribant. S'ha de tenir en compte que cada canvi d'aquest tipus implica modificar manualment tots els registres de la base de dades, de manera que s'ha de valorar amb cautela, i es duen a la pràctica en la mesura que ho permeten els recursos humans disponibles. Algunes dades que s'han considerat interessants per afegir són l'enllaç a la pàgina principal de la publicació (sigui o no d'accés obert) i la data d'inici de la publicació. També es preveu contactar amb les editorials de les revistes que no disposen al seu web de les normes editorials per als autors per incorporar-les i, així, poder enllaçar-les.

Amb vista a millorar la interacció amb els usuaris de RETI i REAO, també està en marxa afegir una enquesta electrònica accessible des dels dos portals per conèixer-ne el grau de satisfacció i que ens faciliti l'arribada dels seus comentaris. Després de la prova pilot adreçada als professors del Departament implicat de la UAB, la intenció és penjar una enquesta millorada en els tres idiomes disponibles (català, castellà i anglès) per poder rebre també les impressions dels usuaris d'arreu del món.

Finalment, una altra de les millores recents que és objecte de presentació en aquesta ocasió, es una nova pàgina vinculada a les dades dels dos portals, específicament pensada per a l'avaluació dels trams de recerca de l'AQU i que es presenta amb més detall a l'apartat següent.

4. Com mirar d'acreditar-se i no morir en l'intent

Quan un professor es planteja fer-se avaluar l'activitat investigadora, ha de fer un exercici d'interpretació de la llei en qüestió. És evident que la llei és sovint interpretable, però en el cas que ens ocupa, la formulació dels criteris dista molt de ser clara i entenedora. De fet, sembla que la redacció sigui volgudament ambigua per deixar marge per a l'aplicació del criteri subjectiu dels avaluadors. Tanmateix, això no és gens recomanable ni desitjable en una activitat d'aquesta mena, on el resultat de l'avaluació hauria de ser el més inqüestionable i objectiu possible.

Motivats per l'experiència de la difícil tasca d'assessorar professorat a partir de les directrius existents, el personal de la biblioteca va considerar la possibilitat d'agrupar les revistes de cada àrea en funció dels criteris publicats a la «Resolució ECO/2899/2014 Criteris específics per l'assignació dels complements addicionals» (AQU, 2014: 3), tal com s'especifica a la cita següent referent a les àrees d'Humanitats:

«La inclusió de les revistes a bases de dades internacionals com l'Arts and Humanities Citation Index o el Social Sciences Citation Index (del Journal Citation Reports o JCR), o una valoració alta en les llistes del European

Reference Index for the Humanities (ERIH Plus) de la European Science Foundation, es considerarà una referència de qualitat. [...]

Podran considerar-se també els articles publicats a revistes llistades en altres bases de dades nacionals o internacionals (per exemple, SCOPUS, DICE-CINDOC, Ulrichsweb, CAPES, MIAR, etc.) o en les revistes acreditades per la FECYT (Fundació Espanyola de Ciència i Tecnologia), sempre que, a criteri de la Comissió, tinguin una qualitat científica similar a la de les incloses en els índexs esmentats en el paràgraf anterior i satisfacin els criteris establerts a l'annex 2.»

A partir d'aquí, i després d'una consulta amb responsables de l'AQU per aclarir alguns aspectes de la redacció, vam decidir fer quatre categories, cadascuna de les quals presenta les revistes per ordre alfabètic. La primera agrupa totes les revistes indexades a les bases de dades o índexs considerats més prestigiosos (AHCI, SSCI, JCR, ERIH Plus, Scopus i les revistes del grup A del CARHUS+). La segona presenta les revistes recollides en altres recursos que l'entitat també considera, però que no es troben en el nivell anterior. En tercer lloc, trobem les revistes que apareixen en altres bases de dades i, finalment, es llisten les revistes de l'àrea que no apareixen en cap dels tres grups anteriors³. El resultat és una pàgina de consulta ràpida (vegeu la figura 4)⁴ en la qual, gràcies als colors, podem copsar a primer cop d'ull en quin grup es troben les revistes que cerquem i fer-nos una idea general de si anem ben encaminats o no cap a l'acreditació del tram de recerca.

³ En aquesta llista es mostren també els títols que s'han deixat de publicar (revistes mortes) que compleixen les condicions anteriors i, en canvi, no s'han considerat les variacions en les referències als títols.

⁴ Biblioteca d'Humanitats; Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental. Revistes AQU [en línia]. 2015. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: www.bib.uab.cat/human/acreditacions/planes/publiques/revistes/aquirevistes.php?area=eti&menuidioma=cat.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Biblioteca d'Humanitats

Castellano - Català - English

REVISTES DELS ESTUDIS DE
TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ
Indicadors de qualitat*
RETI

INICI PROJECTE [+] REVISTES ACCES OBERT AUTOARXIU RECURSOS [+] ALTRES AREES [+]

REVISTES AQU

Categorització de les revistes que es troben en els recursos esmentats a la darrera convocatòria de l'AQU presentades per ordre alfabètic.
Per a més informació vegeu SAAR

Resolució ECO/2899/2014
Criteris específics per l'assignació dels complements addicionals

140 Revistes que apareixen indexades en els recursos prioritaris: Arts & Humanities Citation Index (AHCI), ERIH, Journal Citation Reports (JCR), Social Sciences Citation Index (SSCI), CARHUS+ grup A, SCOPUS

79 Revistes que apareixen indexades en els recursos que l'entitat també considera però que no es troben al nivell anterior: BHA (Bibliography of the History of Art), DICE, Francis, Historical Abstracts, Index Islamicus, International Bibliography of the Social Sciences (IBSS), International Medieval Bibliography (IMB), MIAR, RILM, FECYT

102 Revistes que apareixen en d'altres bases de dades: BL (Bibliographie Linguistique), CARHUS+ (grups B,C,D), CIRC, Google Scholar Metrics (GSM), IN-RECS, Latindex, Linguistics and Language Behavior Abstracts (LLBA), Bibliografía de interpretación y traducción (BITRA), Philosophers Index, Répertoire Bibliographique de la Philosophie (RBP), RESH

51 Revistes que no apareixen a cap recurs

Llista de revistes ordenades alfabèticament

TÍTOL	ISSN
 Across languages and cultures	1585-1923
 AILA review	1461-0213
 Al-Qantara	0211-3589
 Alpha: revista de artes, letras y filosofía	0716-4254
 Anaquel de estudios árabes	1130-3964
 Applied linguistics	0142-6001

Fig. 4. Aspecte de la nova eina d'ajuda a l'avaluació dels trams de recerca de l'AQU

5. Aplicacions pràctiques i futures línies de treball

L'AQU i l'ANECA són agències d'acreditació de referència per al professorat català, de manera que el producte que presentem aquí té una aplicació molt pràctica, però també d'interès més aviat local. Estem treballant per disposar a mitjà termini d'una eina més ambiciosa que permeti oferir un rànquing de revistes de cada àrea tenint en compte els criteris de les agències avaluadores, però també dades científicomètriques que avalin la qualitat de les revistes. Una proposta d'aquest tipus de ben segur que tindria interès i un impacte en el conjunt de la comunitat científica internacional d'aquests dos àmbits, fet que li atorgaria una major projecció i visibilitat.

Cal fer palès també que aquests dos portals constitueixen una bona eina per dur a terme estudis bibliomètrics, com ara els informes de l'índex h d'acord amb el *Google Scholar Metrics* de les revistes dels Estudis de l'Àsia Oriental, d'una banda, i de Traducció i Interpretació, de l'altra (vegeu Rovira-Esteva, Coré, Lopo i Varona, 2014a, 2014b, 2015a, 2015b, 2015c, 2015d). A més, les dades de RETI es poden combinar amb les que es poden extreure d'altres iniciatives que són complementàries, com ara BITRA (Franco Aixelá, 2001-2015), per fer avançar la disciplina en aquest sentit. També es poden usar les dades per contrastar-les amb la producció d'un professor o d'un determinat col·lectiu (per exemple, la plantilla d'un departament de traducció i interpretació) per poder fer polítiques internes de recerca informades i més ben orientades.

Bibliografia

FRANCO AIXELÁ, Javier. BITRA (Bibliografia d'Interpretació i Traducció) [en línia]. Base de dades amb accés obert. 2001-2015. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: <<http://dti.ua.es/va/bitra/introduccio.html>> DOI: 10.14198/bitra.

FRANCO AIXELÁ, Javier; ROVIRA-ESTEVA, Sara. «Publishing and impact criteria, and their bearing on translation studies: in search of comparability». *Perspectives. Studies in Translatology*. Special issue: Bibliometric and Bibliographical Research in Translation Studies, 23(2) (2015), p. 1-19. Guest editors: Javier Franco, Pilar Orero and Sara Rovira-Esteva. DOI: 10.1080/0907676X.2014.972419.

Generalitat de Catalunya. Diari oficial de la Generalitat de Catalunya. Núm. 6780 (31 des. 2014) [en línia]. 2014. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: <<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6780/1395264.pdf>>.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; ORERO, Pilar. «A contrastive analysis of the main benchmarking tools for research assessment in translation and interpreting: the Spanish approach». *Perspectives. Studies in Translatology*. 19(3) (2011), p. 233-251. DOI: 10.1080/0907676X.2011.590214.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; CORÉ, Raúl; LOPO, Ana; VARONA, Montserrat. «Índice h de las revistas de los Estudios de Asia Oriental de acuerdo con el Google Scholar Metrics» (2008-2012) [en línia]. 2014a. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: <<https://ddd.uab.cat/record/115701>>.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; CORÉ, Raúl; LOPO, Ana; VARONA, Montserrat. «Índice h de las revistas de Traducción e Interpretación de acuerdo con el Google Scholar Metrics»

(2008-2012) [en línia]. 2014b. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a:
<<https://ddd.uab.cat/record/115700>>.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; CORÉ, Raúl; LOPO, Ana; VARONA, Montserrat. «Índice h de las revistas de los Estudios de Asia Oriental de acuerdo con el Google Scholar Metrics» (2009-2013) [en línia]. 2015a. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a:
<<https://ddd.uab.cat/record/138455>>.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; CORÉ, Raúl; LOPO, Ana; VARONA, Montserrat. «Índice h de las revistas de Traducción e Interpretación de acuerdo con el Google Scholar Metrics» (2009-2013) [en línia]. 2015b. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a:
<<https://ddd.uab.cat/record/138457>>.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; CORÉ, Raúl; LOPO, Ana; VARONA, Montserrat. «Índice h de las revistas de los Estudios de Asia Oriental de acuerdo con el Google Scholar Metrics» (2010-2014) [en línia]. 2015c. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a:
<<https://ddd.uab.cat/record/138456>>.

ROVIRA-ESTEVA, Sara; CORÉ, Raúl; LOPO, Ana; VARONA, Montserrat. «Índice h de las revistas de Traducción e Interpretación de acuerdo con el Google Scholar Metrics» (2010-2014) [en línia]. 2015d. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a:
<<https://ddd.uab.cat/record/138458>>.

Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona, SAAR (Suport a l'acreditació i avaluació de la recerca) [en línia]. 2012. [Consulta: 3/12/2015]. Disponible a: <www.uab.cat/biblioteques/acreditacio>.